

Gode råd 1

Sørg for sammenhæng mellem pårørendepolitikken og andre politikker og strategier på området

Hvad

Tydelig sammenhæng på tværs af forskellige politikker og strategier på ældreområdet sikrer, at ledere og medarbejdere på alle niveauer i kommunen oplever en fælles retning i arbejdet med pårørende.

Pårørendepolitikken eksisterer i mange kommuner sammen med andre kommunale politikker: værdighedspolitikker, seniorpolitik, sundhedspolitik, velfærdspolitik, frivilligpolitik mv. I de kommuner, hvor der findes flere politikker på ældreområdet, kan det være en kilde til forvirring og frustration blandt ledere og medarbejdere, hvis der er uhensigtsmæssige overlap mellem politikkerne, eller de opleves som modsatrettede.

Når der er en rød tråd mellem visioner, strategier og målsætninger fra forskellige politikker, skaber det derimod øget engagement hos ledelsen og medarbejdere.

Hvorfor

Hvordan

- **Skab overblik.** Gå på detektivarbejde på tværs af forvaltninger og andre enheder i kommunen. Saml de forskellige politikker og skab overblik over, hvad de indeholder, og hvordan de kan tænkes sammen
- **Involvér bredt.** Involver dem, der har været med til at udvikle og omsætte relaterede politikker. Afhængigt af kommunestørrelse og lokal organisering vil det være forskelligt, hvilke ledelsesniveauer og medarbejdergrupper der skal involveres. Understøt gerne processen med en tværgående gruppe med tydelige roller
- **Sikr sammenhæng.** Afklar hvordan de forskellige politikker bidrager til hinanden. Hvilke visioner skal gentages eller henvises til? Brug gerne formuleringer, som vækker genklang hos medarbejdere og borgere.
- **Lav et "borgertjek".** Lav gerne et "borgertjek": Er det tydeligt, hvordan borgere i kommunen vil kunne mærke pårørendepolitikken? Og vil borgere opleve et sammenhængende billede af kommunens ældrepleje på tværs af forskellige politikker?

Gode råd 2

Planlæg og aftal rammer for inddragelse af andre parter tidligt i processen

Hvad

Tydelige rammer for inddragelse i udviklingen af pårørendepolitikken sikrer, at parterne har samme forståelse af, hvad inddragelsen skal handle om, og hvilket mandat de hver især har.

Mange kommuner inddrager ældrerådet, samt ledelse og medarbejdere i ældreplejen, når der skal udvikles en ny politik. Ældre borgere, der får støtte fra kommunen, deres pårørende og civilsamfundsorganisationer bliver også ofte inddraget.

Der er plads til, at kommunerne i højere grad inddrager borgere, der modtager hjælp og støtte, og deres pårørende samt selvejende og private leverandører af ældreplejen, når en pårørendepolitik skal udvikles. Undersøgelser om politikudarbejdelse viser, at kommunerne inddrager mest i starten og undervejs i udviklingen af politikken og mindre, når politikken skal omsættes til praksis.

Hvorfor

Hvordan

- **Invitér strategisk.** Overvej, hvilke parter, der skal inddrages og med hvilket formål. Pårørende kan eksempelvis give eksempler på det samarbejde, de ønsker fra kommunen. Pårørendeorganisationer og ældreorganisationer kan bidrage med faglige indspark. Ældrerådet kan evt. bistå med at afholde borger- og pårørendemøder.
- **Planlæg inddragelsen.** Overvej tidspunktet for inddragelsen. I starten vil der typisk være fokus på idégenerering og prioritering. Når teksten i en pårørendepolitik er ved at være på plads, kan det give mening at bruge inddragelsen til at teste med andre parter, om man har været lidt "fagblind". Når der skal følges op på politikens virkning i praksis, kan parter tæt på praksis med fordel inddrages, dvs. ledere og medarbejdere samt pårørende og borgere.
- **Afstem forventninger.** Uanset hvad parterne bliver inddraget i, er det vigtigt at afstemme forventninger: Hvor kan parterne få indflydelse, og hvor er der vilkår, som ikke kan ændres?
- **Aftal tidsplan.** Afstem kalender eller årshjul. Hvornår kan parterne forvente at blive indkaldt? Hvad er næste trin? Hvordan vil parterne få besked?

Gode råd 3

Skab rum til fælles refleksion og oversættelse til praksis

Hvad

Faglig refleksion om samarbejde med pårørende er centralt for implementering i hverdagen. Ledere og medarbejdere skal i fælleskab forholde sig til pårørendepolitikken og undersøge, hvad den kan betyde for deres arbejde

Et godt samarbejde med pårørende skabes ikke kun på formelle kurser eller kompetenceudvikling, men i ligeså høj grad i hverdagen: ved tavlemøder, triagering, opstartsmøder, MUS- og ansættelsessamtaler, og når lederen løbende går i dialog med medarbejderne omkring kvaliteten af plejen og samarbejdet med pårørende.

Tidligere undersøgelser fra Sundhedsstyrelsen viser, at lederne spiller en vigtig rolle i at oversætte politikernes punkter og sprog til en praksis, som er forståelig og giver mening for medarbejdere i deres hverdag. Dette støttes med forskellige initiativer, såsom kompetenceudvikling og dialogen med medarbejdere og med pårørende.

Den faglige dialog og kulturændring kan skabes tæt på praksis med konkrete tiltag i hverdagen. Flere undersøgelser peger på, at lederne er bevidste om deres funktion som rollemodeller

Nogle ændringer i praksis kan dog bedst understøttes med ændring af arbejdsgange eller fx med ansættelse af medarbejdere på udvalgte områder.

Hvorfor

Hvordan

- **Synliggør borgerne.** Overvej under udviklingen af jeres vision eller pårørendepolitik at anvende udsagn fra borgere, pårørende og medarbejdere, så "oversættelsesarbejdet" bliver mindre.
- **Skab rum.** Afprøv, hvordan du som leder kan skabe plads til faglig refleksion i hverdagen hos dine medarbejdere. Deltag fx i morgenmøder, triagering eller tavlemøder, hvor relationen til pårørende ofte berøres.
- **Aktivér politikken.** Bring elementer fra pårørendepolitikken i spil ved MUS- eller ansættelsessamtaler. Som leder kan du for eksempel gøre dette, når du fortæller om arbejdspladsens værdier.
- **Gennemgå arbejdsgange.** Gennemgå rutiner og arbejdsgange sammen med medarbejdere, pårørende og borgere. Skab forudsigelige rutiner som alle parter kan acceptere. Det kræver mod at skabe positive forandringer.
- **Vær udholdende.** En systematisk tilgang til det gode pårørendesamarbejde realiseres ikke fra den ene dag til den anden. Skab den røde tråd mellem det, I gør i praksis, og det, der står i kommunens pårørendepolitik.